

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 28. ANULU XII.

Sabiu, in 5 Aprile 1864.

Telegrafulu  ese da doua ori pe septemana: joi'a si Duminca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiula prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl.  era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia  ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua  ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Sinodulu.

Siedinti'a III. tinuta Marti in 24 Martiu 1864. Inceputulu la 11 óre.

(Continuare si capetu.)

Dupace P. Prot. Hanni'a espune in referad'a asupr'a proiectului, *) ca comisiunea au adoptatu principiile din proiectu si proiectulu insusi l'au aflatu aptu a-lu lu a dreptu basa la pertractările urmatore: P. Protos. Pope'a propune a se incepe desbaterea generala, si numai dupa ce Sinodulu va priimi proiectulu in principiu, sa treca la desbaterea speciala. D. Presiedinte e de parere, ca sa se accepte capetulu referadei intregi. D. Munteanu. Principiulu espusu in proiectu si priimitu de comisiune e sistem'a reprezentativa; atat'a e destulu; nu trebuie despartita desbaterea in generala si speciala, ca'n dieta. D. Alduleanu inca e de parere D. Presiedinte: ca sa nu se desparta principiulu de §§; dar ca sa nu fimu impededati mai tardiu prin amendemente privitoare chiaru la principie, partinesce parerea P. Pope'a: ca Sinodulu au aflatu proiectulu aptu, pentru de a pertracta pe bas'a lui, si sa se deschida desbaterea generala. D. Presiedinte provoca Sinodulu, a se declara, deca afla proiectulu aptu pentru unu materialu de organizatiune alu bisericei nostre? D. Dr. Glodariu pune 'ntrebarea, ca de óre ce din cele espuse n'a potutu scote principiulu celu adevratu, care sa fia principiulu acest'a? cu alte cuvinte: Cine e auctoritatea suprema in biserica nostra? Biserica ca atare, ori persoanele mai inalte bisericesci ca atari? In privinti'a acest'aru dori sa se enuncie Sinodulu. D. Gaitanu reflecta, ca intrebarea acest'a si-a pus'o st comisiunea, dar a venitu la convictiunea aceea, ca noi nu avem a ne slobozi la Canonele ecumenice, ci a face numai unu regulamentu pentru biserica nostra, care regulamentu va servi si pentru noi, dar si pentru alti christiani, cari nu se tinu de biserica nostra, ca acestia sa se convinga, ca biserica nostra nu cuprinde in sine nimicu anticanonicu si periculosu pentru alte biserici. D. Alduleanu rechiamo atentiunea Sinodului asupr'a ordinii d'lei: ca adica este apta propositiunea Esc. Sele P. Episcopu de a se lu a dreptu basa a desbateriloru, ori nu? Deca suntu care-va reflexiuni inlauntrulu principiului seu chiaru si in principiu, seu deca vreunu principiu nu se va fi atinsu de ajunsu in proiectu, se pote aduce motiune la loculu seu.

Dlu Lengeru starniesce a se debate acumu principiile, caci altmintrea facenduse reflexiuni la specialitati si neunindu-se cu principiulu, nu se voru lu a in bagare de sema. Dlu Branu de Lemeny roga pre inaltulu presidiu, ca sa se pasiesca la votare despre aceea, ca principiulu propusu de presidiu priimesce-se ori nu? Dlu Presiedinte respunde dlui professoru Glodariu cam in modulu urmatoriu:

Potestatea cea mai mare intr'o Eparchia in privinti'a lucrurilor dogmatice, si strinsu spirituale este Episcopulu; in lucruri economico-ecclesiastice si scolare potestatea cea mai mare intr'o Eparchia este Sinodulu eparchialu constatatoriu din reprezentantii Clerului si poporului cu Episcopulu; acestu Sinodu efectueza otaririle sale dupa natura loru prin Epitropi'a eparchiala, si prin senatulu scolariu eparchialu; — in lucruri ecclesiastico-judiciali, disciplinari si administrative potestatea cea mai mare intr'o Eparchia este Episcopulu cu Consistoriulu seu. Astfelu standu treb'a, crediu tare, ca d. Prof. Glodariu se va pote convinge mai deplinu despre canonicitatea espusului meu in decurgerea pertractarei obiectelor din proiectulu de organizatia.

Punendu intrebarea, deca se priimesce propunerea comisiunei: se priimesce.

P. Pope'a crede, ca parerea comisiunei e, ca principiulu conducatoriu, precumu si sistem'a si cuprinsulu din proiectulu organizatiunei suntu basate pe canonele si presci-

sele bisericei nostre resaritene si consuna si cu legile tieroi. P. Hanni'a: Aceea nu amu disu, eu despre legi n'amu vorbitu nimicu.

P. Pope'a: Eu asiá amu intielesu.

D-lu Branu de Lemeny cere a se trece la desbaterea speciala.

P. Hanni'a ca referinte comunica mai departe, ca comisiunea a priimitu introducerea, si acest'a remane neschimbata, prefacendu-se numai person'a antai'a in person'aa treia.

D. Dr. Petreanu afla contradicere in assertulu, ca Sinodulu acest'a va pertracta trebile bisericesci, scolare si fundatiunale din Tranni'a pentru tota biserica gr. or. din staturile austriace. D. Vis. Romanu deosebesce intre parerea comisiunei si intre priimirea acestei pareri din partea Sinodului; dintr'alte afla drepta observatiunea dlui Petreanu. — La 'ntrebarea dlui Presiedinte, propunerea Comisiunei se priimesce.

Referint. P. Hanni'a espune mai departe, ca comisiunea, luandu proiectulu § de §, a venitu apoi la determinatiunile generale, si acolo § 1. l'a modificatu dupa parerea sea astfelu: „Biserica greco-orientala romana din statele austriace, ca biserica autonoma, si-administra, regulaza si conduce tote trebile si afacerile sele bisericesci, scolare si fundatiunale in tote partile si factorii ei constitutivi canonici dupa form'a reprezentativa, fundata in s. scriptura, in canonele, institutiunile si prax'a bisericesca, si fiindca Soborulu in acestu regulamentu voiesce a tracta despre organizatiunea canonica a unei mitropolii, pentru aceea se va tiemuri la factorii si partile organice ale unei mitropolii.“ — D. Dr. Glodariu aru dori a se dice in locu de „in s. Scriptura:“ „in spiritulu s. scripturi.“ (Ilaritate.) D. Presiedinte: Ba nu, dle Dr. ! tocmai dincontra „in liter'a S. Scripturi.“ — § 1 se priimesce, dupacumu l'a statoritu Comisiunea.

Refert. P. Hanni'a vine la § 2, 3, 4, . . . D. Branu de Lemeny intraba, n'aru fi bine, ca dupa fiacare § sa se 'ntrebe Sinodulu, ca priimesce? si deca priimesce, sa se citeasca § cumu s'a priimitu? D. Bolog'a se roga, ca nainto de a se pune intrebarea priimirei, sa se 'ntrebe: ca are cine-va ce-va de observatu la §. (Bine! Bine!)

Refert. P. Hanni'a continua: § 2 si § 3, care in proiectu suna asiá (citesce), comisiunea i-a priimitu neschimbati, dicendu numai in locu de protopresbirate protopopiate. — D. Dr. Glodariu aru mai adauge la fine „bunastarea si desfasiurarea bisericei dupa impregiurari.“ D. Puscariu sen. Ast'a mirosa a reformatiune. (Ilaritate) §§ se priimescu.

Refert. P. Hanni'a. Si § 4 l'a priimitu Comisiunea cu modificarea de susu. — P. Pope'a aru dori, ca §§, cari Comisiunea i-a priimitu neschimbati, pentru castigarea tempului sa nuse mai citeasca. (Nu se priimesee.)

Refert. P. Hanni'a. Si § 5 s'a priimitu totu numai cu modificarea pomenita. D. Dr. Tincu observa, ca cuvintele „d. e.“, fiindca nu se aduce numai unu esemplu, ci se enumera tote partile, n'are locu, si propune in loculu loru „si adica“, seu „precumu.“ (Prof. Boiu: „Precum“ e totu un'a cu „d. e.“; sa se dica: si adica. Se priimesce.) D. Popescu crede, ca aru trebui sa se decida mai de aprope modalitatea, dupa carea au de a se regula afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale. D. Presiedinte crede, ca mai limpede, decum s'a disu, nu se pote. — § 5 cu modificarea Dr. Tincu se priimesce. —

Ref. P. Hanni'a. § 6. s'a priimitu neschimbatu, afara de cuvintele protopresbiteratu si „d. e.“, — ca mai susu. — Prof. Boiu aru dori, a se dice in locu de „si“ mitropolitau“, respective“ mitrop. (Voci: Se priimesce.) D. Presiedinte doresce, ca pentru ponderositatea cea mare a acestui §, sa intre in elu si citatiunea din nota. P. Hanni'a

*) Care noi firesce trebuie sa-lu presupunemu cunoscutu cititoriloru nostri.

aru citá numai loculu; prof. Boiu îndrepta erórea verita in citatiune; (v. 25, nu 23); Dr. Borcea va cáregul'a pâna la „d. e.“ sa remána afara, D. Serv. Popoviciu sprijinesce parerea Esc. Sele, cá un'a îndatinata in canóne; D. Bolog'a citatiunea n'o afla la locu in legé; d. Popoviciu sustine parerea sea, nefiind aici vorb'a de legi politice, ci de legi bisericesci; d. Dr. Glodariu întreba, déca reprezentantii Sin. mitr. se tramitu din eparchii ori din protopopiate? P. Hannia: Vine mai tardiu; D. C. Dragusianulu propune a se dice ori totdeun'a Sinodu ori totdeun'a Soboru, nu odata un'a odata ol'ta. D. Puscariu: Noi amu disu: Sinodu; Dr. Tincu e de parere a se citá numai loculu, nu si testulu. D. Presiedinte recomanda propunerea D. Popoviciu. (Se priimesce.)

Refer. P. Hannia continua: § 7 s'a priimitu cu modificarea, ca 'n; locu de Sinodulu eppescu s'a disu: Sinodulu Eppiloru.— D. Puscariu, pentru incungiurarea ori cárei ecuivocitati, recomanda terminulu „Consistoriu“ eppescu. D. Presiedinte remáne pelánga numirea primitiva.— Dr. Glodariu întreba, cui e subordinatu Sinodulu acest'a eppescu? D. Presiedinte: Sinodulu patriarchalu, si acest'a Soborulu ecumenicu, dela care- non datur appellatio. D. Bolog'a cere a remané afara incheierea §-lui; d. Onitiu combate, dd. Tincu, Hannia, Branu sprijinescu acest'a propunere, carea cu o modificare neesentiala a Dr. Glodariu se priimesce. — Asemenea § 8 § 9, dupa o mica desbatere prin dd. Munteanu si dr. Petreanu se priimesce, modificandu-se dupa propunerea comisiunei cuvintele „se va asiedia câte o eforia“ in „câte unu comitetu si o epitropia in fiacare parochia.“ — Acést'a modificare se face si 'n § 9. 10 se stiliséza din partea comisiunei asiá: Scaunulu protopopescu cu atributiunile §-lui 56; (celelalte remánu afara.) Se priimesce. — § 12 l'a formulatu comisiunea asiá: In fiacare diecesa va functiuná cá instanti'a a dóu'a Consistoriulu eparchialu pentru tóte obiectele bisericesci, disciplinaric si matrimoniale.“ — D. Presiedinte da unele desluciri in privinti'a instantiei a dóu'a si antái'a. D. Bolog'a apera propunerea comisiunea, D. Presiedinte sustine proiectulu primitivu, D. Puscariu crede, ca in sver'a activitatii Consistoriulu cadu acele obiecte, ce nu suntu de competinti'a Scaunulu protopopescu. — In § 12 s'a modificatu prin comisiune terminulu „Sinodulu eppescu“ in „Sinodulu Eppiloru.“, Comisiunea a luat Sinodulu Eppiloru numai cá a trei'a instantia. D. Puscariu se teme, ca autonomi'a bisericiei vine in perplesitate dela o instantia mai mare la alt'a mai mica. D. Bolog'a staruiesce a se créa si a trei'a instantia, cáci se póte intemplá sa nu capetámu mitropoli'a; D. Presiedinte sustine proiectulu primitivu, si d. Gaitanu lu sprijinesce. D. Dr. Glodariu observa, ca trebuie negresitu unu apelatoriu, care aru trebui sa fia Sinodulu eparchialu si respective Sinodulu mitropolitanu; pentruca si istori'a ne arata, ca tiranulu Apafi n'a potutu depune pre Mitropolitulu Sav'a, ci a conchiamatu unu Sinodu mitropolitanu, care l'a depusu. Dela scaunulu Eppiloru trebuie sa potemu apelá la unu Sinodu mitropolitanu cá la instanti'a suprema, pentruca astadi nu se mai póte conchiamá Sinodu ecumenicu. D. Presiedinte arata nepotrivirea unei asemenea intre atunci si acum, si §-lu se priimesce dupa propunerea comisiunei. Asemenea S. 13 schimbandu-se la propunerea Prof. Boiu cuventulu „de sustinerea“ in „pentru sustinerea“ etc. Acelasi propune la §. 15, cá in locu de „Mitropoli'a serbésea nu va vré sa ignoreze Mitropoli'a romána“ etc. sa se dica: nu póte se ignoreze etc. si spre motivare aduce istori'a dreptu marturia. D. Dr. Tincu nu vede nici o lege in §-ulu acest'a si aru dori, ca in loculu lui sa se puna unu § scurtu, in care sa se dica, ca legea acést'a se estinde asupr'a toturor Romániloru de relegea gr. res. din staturile austriace. D. Presiedinte espune motivele, ce l'au condusu la compunerea acestui §: ca adeca sa se precizeze lamuritu positiunea bisericiei nóstre fatia cu biseric'a serbésea, precum s'a facutu acést'a si in petitiunile si actele nóstre de mai nainte, in urm'a cáror'a apoi si Maiestatea Sea s'a înduratu a enuciá in anulu trecut, ca Mitropoli'a nóstra romána are sa fia coordinata cu cea serbésea.

D. Vis. Románu sprijinesce propunerea dr. Tincu si cere a se dice espresu, ca bis. rom. este coordinata cu cea serbésea. D. Puscariu sen. remáne pelánga §; cáci Sinodulu n'are potestate politica, si § constatéza numai fapte, care pentru noi au putere de lege. D. Alduleanu partinesce parerea dlui Puscariu; dintr'alte motiunea dr. Tincu nu s'aru poté priimi nici pentru aceea, pentruca Románi aru poté locuí si in Carlovitiu, cari de siguru nu s'aru tiné de mitropoli'a nóstra. D. Bolog'a cá dr. Tincu, numai sa nu se di-

ca toti Románii, ci Románii de relig. gr. or. (Asiá díseste si dr. Tincu. Red.)— § remáne, cu modificarea prof. Boiu. — § 16. Comisiunea l'a priimitu neschimbatu. — D. Branu combate terminulu „infiintierea mitropoliei“ etc. si pe bas'a istoriei l'aru inlocuí prin „organizare“; dr. Glodariu prin re'nviiare. D. Presiedinte apera terminulu generalu primitivu; D. Lengeru aru dori, cá ceea ce privesce pre Serbi, sa remána de totu afara din §; D. Presiedinte: Aceea e parerea nóstra; déca voru ei, vomu si noi; déca nu voru ei, nu vomu nici noi. D. Bolog'a cere a i se esplica cuventulu „permamentu“ si recomanda „Sinodu comunu“, care s'aru poté conchiamá ori si candu. D. Presiedinte esplica, sa prin acést'a a n'tielesu, ca Sinodulu sa se póta aduná ori candu, si fára concessiunea espresa a regimului. D. Alduleanu crede, ca cuventulu acest'a aru poté remáne de totu afara, d. Gaitanu si P. Pope'a credu tocmai din contra, ca e fórté de lipsa. — Astfelu se priimescu cu unele modificári § 17 si 18. Siedinti'a se 'ncehia la 2¹/₄ óre.

Siedinti'a IV. tinuta Mercuri in 25 Mart. 1864.

Escellenti'a Sea Parintele Episcopu Presiedinte, inviatu prin o deputatiune se priimesce, cu acclamatiuni.

Se citeasca si se verifica protocoalele din cele dóue siedintie din urma; nu vomu portá pre cititorii nostri prin specialitatile acestea, ci vomu dice numai, ca dóue propunerii s'au parutu mai essentiale: un'a a d-lui Gaitanu si P. Pope'a: de a se alege o comisiune pentru verificarea protocoaleloru si a stenografielor (in carea se alegu antáiu dd. Professori Almasianu, Oroianu, Boiu, si Prot. Metianu, dupa aceea la propunerea d-lui Alduleanu, cá fiindu insarcinati cu 2 verificatiuni, sa li se immultiésca numerulu, se alegu: Onitiu, dr. Tincu, Almasianu si Oroianu, Petricu si Metianu), ear alt'a a d-lui Cons. gub. Bolog'a: cá legatulu reposatului in Domnulu Protopopu Ighianu de 1000 # pentru fund. Francisculosifiana sa se pastreze cá fondu deosebitu sub numirea multu meritatulu fundatoru (care propunere, combatuta de dd. Branu si Gaitanu cá un'a cenu e la loculu seu, se relépta.)

La ordine taiarea antáiului a proiectului, despre parochii.

Refer. P. Hann'a comunica successive, ca comisiunea l'au alesu pre D. Sea referinte si a alesu si unu coreferinte, mai cu séma in caus'a scolara, pre d. Directoru Munteanu. — § 19 in legatura cu 20 comisiunea i-a priimitu. D. Lengeru propune in locu de cuventulu „parochia“ „comun'a bisericésca“, motivandu propunerea sea. D. Gaitanu propune „satu“ séu „orasu“ in locu de „locu.“ D. Presiedinte afla cuventulu „comuna bisericésca“ trivialu. Urméza dispute formale pentru dreptulu de a vorbi si a aduce motiuni, prin dd. Alduleanu, Dr. Tincu, Pope'a; §-ulu se priimesce. — § 21. l'a modificatu comisiunea asiá: Parochiele matere cu séu fára filii remánu in starea loru actuala, in sa regularea loru, potrivitulu tempului si impregiuráriloru, se recunósce de o necesitate imperativa.

D. Presiedinte crede, ca sa se adauga numai, ca „deocamdata pâna la regularea parochieloru“. D. Bolog'a aru dori, cá §-ulu acest'a sa remána de totu afara si 'n loculu lui sa se faca o requisitiune cátra diregatori'a bisericésca, cá pâna pe Sinodulu venitoriu sa póta arelá starea parochieloru si plata, ce o are fiacare preotu; pentruca ne sta la inima, cá preotímea nóstra, ce a rabdatu atát'a, sa vina la o stare mai favorítóre. (Sa tráiesca!) D. Presiedinte nu afla motiunea la tempulu seu; pentruca mai nainte trebuie sa ne organizámu bisericescu, si sa avemu Sinodulu parochialu si presbiterialu; pe capetulu siedintieloru promite si Esc. Sea astfelu de materialu. D. Alduleanu inca aru dori a se aduce la altu §, unde i-arú fi loculu. P. Pope'a crede, ca Consistoriulu si acum aru poté dá óre-care desluciri in privinti'a stárei preotímei. D. Bolog'a retrage partea II. a propunerei sele, ear cea d'antáiului o sustine: cá sa remána afara §-ulu. D. dr. Tincu observa, ca remanendu afara §-ulu trage dupa sine si alti §§; D. Branu si P. Adm. Prot. Patiti'a ceru a se priimi §-ulu, dupacum e propusu; cestu din urma arata starea cea iregulara a parochieloru prin muntii apuseni, si-si afla liniscirea intru aceea, déca se va dice, ca organizarea parochieloru si a protopopiatelorú sa se aduca la deplinire cátu mai curendu. D. Alduleanu arata identitatea parerei P. Adm. prot. Patiti'a cu a comisiunei. D. Presiedinte aduce la cunoscenti'a Sinodului, ca inca in anulu 1860. a fostu vorb'a despre regularea parochieloru; dar fiindca se va schimbá fatia politica a tieriei, pentru aceea si biseric'a va suferi in impartirea eii schimbári. — § 21 se modifica asiá: Parochiele matere cu séu fára filii remánu in starea de pán'acumu pâna la o regulare a lorú mai potrivita. (Se priimesce.) § 22 se priimesce cu modificatiunea aceea

din partea Comisiunii, ca obiectulu acest'a are a se areta Consistoriului respectiv, prin Protopopulu atarnatoriu, spre decisiune finala.— § 23 Comisiunea l'a priimitu f'ra nici o schimbare. DD. Puscariu, Dr. Tincu si Gaitanu arata defectuositatea §-ului in privint'a celor ce ar trece dela alte religii la religiea no'stra; si dlu Presiedinte propune a se dice, ca in locu de „ca n'a parasitu nici candu religiea sea stramosiesca“, „ca este de religiea no'stra“ §-ulu, modificatu astfelu, se priimesce.— §-ulu 24 Comisiunea l'a priimitu cu adausulu: si prin epitropia parochiala. Se priimesce.— Asemenea § 25, punendu Comisiunea in locu de „suntu de 20 de ani“ „suntu maioreni“. Dr. Tincu e de parere, ca o lege biseric'esca sa nu se faca atarnatore de legile politice; pentruca pote fi cineva pedepsitu pentru o crima, care biseric'a nu o recunosce de atare. Prof. Boiu crede, ca definitiunea din §: care este cu fric'a lui Domnedieu etc. este prea vaga; caci a fi crestinu bunu si cu fric'a lui Ddieu etc. este unu lucru internu intre omu si Ddieu, care comun'a biseric'esca din afara nu-lu pote cuno'sce; propune a se dice: ca toti parochienii, cari nu stau sub canonu bisericescu etc. suntu membrii ai Sinodului parochialu. P. Hanni'a observa (cea ce disese si antevorbitoriulu,) ca noi ca omeni suntemu datori a judeca cele din launtru dupa cele din afara. D. Presiedinte sta pe langa formulatiunea primitiva a §-ului; D. Dr. Tincu se roga a i-se aduce propunerea la votare; acesta propunere o sprijinesce si o ilustra prin unu esemplu viu D. Alduleanu, aretandu, ca si deca a fostu cineva pedepsitu pentru vre-o crima politica, prin acest'a inca n'au incetatu de a fi membru alu parochiei. P. Pope'a s'aru multiam cu parerea acest'a, dar alla in ea contradiceri; caci deca d. e., pedepsindu-se cineva pentru vre-o crima, d. e. pentru omoru, insa cu tote acestea aru fi membru alu parochiei: s'aru pote alege apoi si in comitetulu parochialu seu in epitropia pe langa totu caracterulu seu celu petatu. La obiectiunea, ca parochia nu-lu va alege, raspunde cu aceea, ca adeseori se facu terorizari. Deci de ore ce prin alegerea astorfelu de membrii petati, pote patini binele comunu, partinesce §-ulu cumu este. D. Serv. Popovicu partinesce propunerea d-lui Tincu, tragendu o paralela intre legile civile si legile bisericesci. Unu lacatoriu de rele, deca se pocaiesce, e atatu de bine priimitu innaintea lui Ddieu, ca si celu ce n'a pecatuitu. Biseric'a nu recunosce ur'a cea neimpacabila asupr'a aceluia, care a caduitu intr'unu pecatu, dar iar s'a impacatu cu biseric'a; caci biseric'a de unulu ca acela dice, ca sa se intorca si sa fia viu. Deca va remane §-ulu asiá, atunci multi crestini cu fric'a lui Ddieu voru remane afara; caci o crima pote face cineva si fara voia; si asiá propune, a se priimi motiunea Drului Tincu si a se adauge numai, ca membrii comunei bisericesci sa fia omeni neatarnati. D. Gaitanu crede, ca pasagiulu; n'a fostu pedepsitu pentru vre-o crima din partea judecatoriei politice, fara de a suferi ceva intielesulu §-ului, pote remane afara. D. Presiedinte da unele deslusiri in acesta privint'a. E adeveratu, ca crestinulu prin pocaintia se curatiese, dar mai multu numai innaintea biseric'e celei din launtru, decatu innaintea celei din afara. Noi suntemu crestini, dar totdeodata si omeni. Suntu pecate, care si innaintea lumei straine se curatiescu; dar suntu iarasi si de acelea, care se lipescu ore cumu de peccatosulu, si deca s'aru indrepta de 10, ori de 20 de ori, totusi lasa pre peccatosulu petatu. Biseric'a nu pote perde din vedere nici vadi'a din afara a crestinilor sei. Canonele poruncescu, ca celu ce se sfintiesce Preotu sa fia cu renume bunu in afara asemenea sa fia si cu mireanulu. Biseric'a nu-lu osandesce, dar nici lu priimesce; si prin acest'a biseric'a nu numai nu perde nimicu, ci inca castiga incredere. (Asiá e!) Propune a se dice: si n'au fostu pedepsiti pentru vreo crima din partea judecatoriei politice, si-au implinitu datorile lor parochiale si suntu maioreni. D. Bolog'a rechiamu atentiunea sinodulu asupr'a motiunilor dd. Tincu si Boiu, care si DSea le partinesce. D. Bore a cerca a impacá diferintiele prin propunerea, ca cei judecati bisericesci, seu politicesce, potu la cererea lor sa se priimesca, intrebandu la sinodulu parochialu. D. Alduleanu recomanda priimirea §-ului formulatu de Esc. Sea. Refert. P. Hanni'a continua: § 26 Comisiunea l'au aflatu de prisosu, pentruca se suplinesce prin § 40. P. Pope'a: mai bine sa remana § 40 afara. (Se priimesce.) D. Munteanu propune, ca nu sinodulu, ci Comitetulu parochialu, ca celu cu mai multa inteligintia, sa alega pre Professorii si invetiatorii.

Punctele 3 pan' la 9 parte remanu afara, parte se modifica, parte se priimescu neschimbate. La punctulu 9, (asternerea decisiunilor parochiale) comisiunea propune a se

adauge, ca acele decisiuni sa se tramita Consistoriului prin Protopopulu respectiv spre suprarevisiune, sciintia si eventuala aprobare. D. Presiedinte doresce, ca decisiunile acestea sa se asterna senatulu protopopescu spre revisiune. D. Gaitanu afla, ca prin acest'a, afara de aceea, ca aru fi unu lucru forte greu, dar s'ar vatama si autonomi'a biseric'e parochiale; caci atunci Sinodulu protopopescu d. e. alu Sabiuului ar pote schimba decisiunile sinodulu parochialu d. e. din Resinariu. D. Alduleanu sprijinesce propunerea D-lui Gaitanu, si demustra forte chiaru, ca numai consistoriulu, dar nu si sinodulu protopopescu compete supraveghiare asupr'a averei comunelor parochiale. P. Hanni'a cite'sce punctulu 9 modificatu asiá: substernerea decisiunilor sele consistoriulu parochialu si respective senatulu scolaru prin Protopopulu respectiv spre suprarevisiune si aprobare. D. Presiedinte crede, ca pre cum stamu acum'a la inceputulu organizatiunei no'stre bisericesci, o autonomia preste mesura a parochielor li-ara si mai multu spre pagaba, decatu spre folosu. Deca vrei sa ai bucuria de copilulu teu, sa nu-lu lasi dupa voia lui, caci altmintreca nu seoti omu din elu. O controla intiepta nu e robia, ci innainteza numai binele comunu. D. Dato, ca reprezentante alu Brasiovulu cere in numele acestei comune, a nu ee strimtorá autonomi'a comunelor. Intrebatu de Dlu Presiedinte pentru acesta autonomia, D. Dato nu e pregatitu cu date. D. Presiedinte crede, ca prin decisiunea acestui § autonomi'a comunelor bis. nu se vatama, ci se intaresce, si spre ilustrarea lucrulu aduce dreptu esemplu starea bis. grecesci din Brasiovu. D. Alduleanu: Comisiunea au avutu innaintea ochiloru, ca autonomi'a, ce compete comunelor dupa legile civile si bis., sa nu suferi restringere, si prin acesta formulare va sa corespunda la trei alternative; caci unele obiecte se voru tramite spre sciintia, altele spre revisiune, si iarasi altele spre aprobare. D. Branu nu afla §-ulu destulu de chiaru; D. Dr. Petreanu partinesce propunerea D-lui Alduleanu, ca un'a ce impaca deosebitele pretensiuni. D. Munteanu: Guvernulu bis. sa faca in privint'a averilor bis. aceea, ce face guvernulu politicu cu averile publice. D. Puscariu deslusiesce, ca prin comitate decisiunile comunelor se tramitu la guvern, dar si cele ce cadu in competint'a comitatulu, spre sciintia ori revisiune inca trebuie tramise la guvern. Casurile speciale se otarescu prin decisiuni speciale. D. Branu: sa remana dar' §-ulu, dar sa se dica, ca defectele lui se voru suplini prin alte instructiuni. (Va urma.)

Protocolu

ce s'a luatu in siedint'a Comitetulu Asociatiunei transsilvane, tienuta in 12 Aprile a. c. sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia dd. membrii ai Comitetulu: D. Consiliaru lac. Bolog'a, D. Consiliaru Petru Manu, D. Cons. Dr. Pavelu Vasiciu, D. Protosinchelu N. Pope'a si D. Dr. Ioane Nemesiu; apoi Secr. II. Ioane V. Russu, D. Controloru Ales. Bachu si D. Archivariu Vis. Romanu.

D. membri ai Comitetulu, Sav'a Barcianu Popovicu din cause temeinice, nepotendu lua parte in persoana la asta siedintia, si-a datu invoierea s'a la lucrarile acelei'a.

Siedint'a s'a inceputu cu citirea protocolulu siedintiei trecute, carele, dupa unele indreptari stilistice, s'a verificatu. Dupa aceea s'a trecut la ordinea dilei.

§. 21. Mai antaiu s'a prezentatu starea Cassei Assoc. pre tempulu acesteisiedintie; din care, se vede, cumca Cass'a Assoc. are in proprietatea: a) in obligatiuni publice, ad: urbariali, nationali si dela imprumutulu Statulu in valöre nominala sum'a de 4920 f.; b) in asemnatiuni de a le baneci ipotecarie 13,500 f.; c) in obligatiuni private 1100 f.; d) in bani gal'a, adeca: 7 #.—39 f. 78 xr. v. a.; in argintu 104 f. 45 xr. v. a.; in BN. 756 f. 51 xr.—900 f. 74 xr. v. a. prin urmare summa totala face: 20,420 f. 74 xr. v. a.

Ear erogatele se suie pana la asta siedintia la summa de 1494 f. 75 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§. 22. Cu asta ocaziune Esc. Sea D. Presiedinte, face propunerea, ca indata ce banii incursi la fondulu Assoc. in metalu, ad. in auru si argintu, se voru sufi pana la summa de 100 f. v. a., sa se schimbe numai decatu si sa se cloceze.

Conclusu. Acesta propunere se priimesce ca Conclusu alu Comitetulu, si DD. Casierulu si Controlorulu suntu postiti a urma in sensulu acestui Conclusu.

§ 23. Fiindca Comitetulu Asociatiunei, observéza cu dorere, cumca taesele anuali desipte prin § 6 din statutele Assoc. din partea membriloru ord. ai Asociatiunei, nu incurgu regulatu, de si in ast'a privint'a s'a facutu din partea Secretariatulu Comitetulu Assoc. pre calea jurnaleloru nationala in re-

petite renduri, provocări, și în specie în N-rii 63. 1863 și 18. 1864 ai „Telegrafului Romanu“, că ad. fia-care membru ord. sa binevoiesca a raspunde la tempulu seu tacs'a anuala defipta: asiá Comitétulu, cu privire la acestu obiectu momentosu, se afla motivatu a decide:

Cá Secretariatulu în raportulu seu anuale, se aduca la cunoscinti'a adunárei gen. viitóre acésta impregiurare, cá unu motivu temeinicu, pentru modificarea resp. amplificarea unoru §§i din statutele Asociatiunei, privitori la primirea membriloru ordinari ai Asociatiunei.

§. 24. Domnulu proprietariu din Zlathn'a Georgiu Visi'a, prin scrisórea s'a de dto 28 Martiu n. a. c. (pres. la Comitétu numai în 8 Aprile a. c.) face cunoscutu Comitétului Asociatiunei, cumca D-lui fu citatu din partea Sedriei judecatorésci din Oradea mare, cá pre 16 Martiu a. c. sa fia de fatia la pertractarea judecatoréasca despre impartirea masei debitoriului Vasilie Curesiu din Beiusiu între Creditorii sei,— între cari s'a aflatu și Dlui, observandu totu deodata, ca Dlui, citatiunca oficiósa a priimit'o numai în 19 Martiu a. c., prin urmare, cu trei díle mai tardiu, dupa terminulu defiptu pentru infatisiare— și apoi adauge, ca dupa ce Dlui prin scrisórea s'a de dto 4 Ianuaria c. v. 1863, obligatiunea respectiva, sunatóre despre 300 f., detori'a s'a, ce a avut'o la susnumitul debitoriu Vasiliu Curesiu din Beiusiu, a daruit'o în proprietatea fondului Asociatiunei, prin urmare, Asociatiunea fiindu deja pretendente legiuita la acea massa cá creditorii: asiá róga pre Comitétulu Asociatiunei, cá sa binevoiesca a luá mesurile de lipsa în asta privintia, pentru cá fondulu Assoc. sa nu se pagubésca.

Decisiune. Comitétulu Asociatiunei decide, cá d. Advocatu din Oradea mare, Ioanne Gozmanu sa fia din partea Comitétului postitu, a luá asupra insarcinarea, pentru de a lucrá și starú, cá fondulu Asociatiunei sa-si capete pre cale legala, sum'a de 300 f. v. a., ce-i compete dupa tenorea respectivei obligatiuni, din mas'a debitoriului Vas. Curesiu din Beiusiu,— ce cade sub impartire între creditorii sei; și spre acestu scopu, se i se tramitia, cátu mai curendu plenipotenti'a formale din partea Comitétului Assoc. cu acea rogare, cá despre pasii facuti în asta cauza, cum și despre rezultatulu aceluor pasi, sa nu intardie a incunoscinti'a din tempu în tempu, pre Comitétulu Asociatiunei.

Totu deodata, în nesu cu acésta decisiune, cas'a Asociatiunei, inca se impoteresce a dá afara obligatiunea, cum și alte acte relative la asta detoria activa a Assoc., spre a se strapune susu laudatului D. Advocatu spre indebuintiarea de lipsa.

§. 25. Secretariulu II. aduce la cunoscinti'a Comitétului, cumca dânsulu, amesuratu decisiunei aduse în siedinti'a Comitétului Assoc. tienuta în 1 Martiu a. c. § 10, s'a pusu în relatiune cu unele librării, anume: cu Librari'a lui „Bettelheim testvérek“ din Aradu, cáreia, i-a și tramisu 25 esemplaria din actele adunárilor gen. I, II și III în depositu spre vendiare cu pretiulu statoritu pre lenga subtragerea de 20 proc. la 100; ear la Librari'a lui Filtsch din Sabiu, totu pre lenga acelu proc. a depusu 10 esemplare din actele adunárilor gen. I, II și III. —

Totu deodata Secr. II mai adauge, ca s'a pusu în relatiune și cu Librari'a lui Holosy Lajos din Oradea mare; insa fiindca din partea acestei Librării, pre lenga proc. de 25 la 100, se mai pretinde și portarea speseloru la espeditiunile facende pre posta: asia nunitulu Secretariu, nu a aflatu cu cale, a se invoí la asemenea conditiuni, prin urmare, nici ca a potutu tramite esemplaria în depositu spre vendiare.

Comitétulu luându spre sciintia pasii facuti din partea Secretariului II în privintia inlesnirii vendierei acteloru Assoc., conformu decisiunei sele din 1 Martiu a. c., totu de odata-i și incuvenintéza.

§. 26. Totu în legatura cu acestea, Secretariatulu raportéza, cumca la cererea Dlui Prot. din Tord'a, Ioanne Antonelli, i-a tramisu 10 esemplare din actele adunárilor gen. I, II și III spre a le vinde pe la Domnii, cari voru voi a le posiede.

Se priimesce spre sciintia.

§. 27. Facendu-se propunere pentru unu Colectoru în Blasiu, Comitétulu afla cu cale a denumi pre acestu Colectoru în multu stimat'a persóna Revrds. D. Canonicu și Secretariu Mitropolitanu Ioanne Fekete, Negrutiu, și Secretariatulu Asociatiunei, se insarcinéza ai tramite resp. decretu de denu-mire.

§. 28. Se reportéza despre sumele de bani incursi la fondulu Assoc. dela siedinti'a Comitétului tienuta în 1 Martiu a. c. pâna la siedinti'a presente, care sume se voru publicá în nr. celu mai de aproape alu Telegrafului romanu.

Aceste sume suntu: a) prin Esc. Sea d. Presiedinte, s'a priimitu dela d. Prot. din Mehadi'a Dimitrie Iacobescu 3 f. b) d. Eliseiu Ioniu Armatu proprietariu în Bucuresci, a depusu la Secretariatulu Asociatiunei 5 #. în natura, tacs'a promisa pre fiacare anu. c) dela d. Presiedinte alu Comisiunei urbariale din Bistriti'a Gabr. Dorgo, cá tacs'a pre an 186³/₄ pentru Ds'a cum și pentru d. inspectoru catastralu Ios. Popu 10 f. v. a.; d) prin d. Colectoru și inspectoru mitrop. în Blasiu, Georgie Pop'a, cá tacs'e anuale pre 186³/₄ 70 f. v. a. e) prin d. Colectoru și VCapitanu în Fagarasiu Ioann Codru Dragusianulu, cá tacs'e anuale pre 186²/₃ și 186³/₄ 65 f. f) prin d. Colectoru și Prot. în Sebesiu, Ioanne Tipeiu 11 f. v. a., dintre cari 10 f. cá tacs'a anuala pentru doi membri ord., și 1 f. pentru o diploma, g) prin d. Colectoru și Prot. în Clusiu Vas. Rosiescu tacs'e anuali pre an. 186³/₄ 26 f. h) prin d. Prof. în Brasiova, Dr. Ioanne Mesiot'a tacs'e anuali pre 186²/₃ și 186³/₄ dela d. membri ord. 20 f. i) prin d. Colectoru și Prot. în Dev'a Ioanne Papiu cá tacs'e pre an. 186³/₄ 55 f., k) prin d. Colectoru și Jude primariu în Comitátulu Cetatiei de Balta Iosifu Siulutiu s'a priimitu 68 f. cá oferte dela 7 Comune din acelu Comitatu, și anume: dela Comunele Giulusiu, Laticudu, Samosiu-telechiu, Cerghidulu mare, Cergidulu micu, Terimi'a mare și Subpadure, în urma, l) deadreptulu la cass'a Assoc. dela patru m. ord., s'a incassatu cá tacs'e pre an. 186³/₄ 20 f. v. a.

Se iau spre sciintia.

§. 29. Luandu-se în consideratiune, ca siedinti'a viitória a Comitétului, aru fi sa se tiená în 3 Maiu a. c. ad. chiaru a-trei'a dí de pasci: Comitétulu din estu motivu, cum și în conglasuire cu otarirea adunárei generale din 1861, siedinti'a IV, afla cu cale a amaná asta siedintia pâna în 10 Maiu dupa cal. nou a.c.

Cu acestea siedinti'a Comitétulu Assoc. se incheia pre la 11 ¹/₂ óre înainte de amiédi.

Br. de Siagun'a, m. p.
Presiedinte.

Ioanne V. Rusu, m. p.
Secretariulu II.

Resinaru 25 Mart. 1864. *) Astadi fu în institutulu nostru o solemnitate rara, fiindu „Bun'avestire“ serbatórea patronala a scóleloru normale de aici. Acésta dí au fostu solemnata pentru noi, cáci de unu deceniu incóce nu s'a mai serbatu, cu tóte ca chiaru Escellenti'a Sea Parintele Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a au renditu și poruncitu, inca la cea d'antáiu venire aici, cá Vicariu generalu, a se serbá în totu anula dupa cuviintia intru pomenirea cu laude a nobililoru ei fundatori. Deci vrendu noi a rennoi memori'a aceluor demni barbati, din pietate fiiésca și recunoscinti'a, ne-amu intielesu cu totii a serbá acésta dí. Si asiá dupa dispuseliunile on. directiuni a institutului, contielesse și cu alti membrii demni ai acestei comune, s'au purcesu cu lith'a din biseric'a cea vechia dupa finirea sântei liturgii, cu trei preoti locali în frunte și cu tóta tinerimea studiósá cu stégurile in-nainte condusa de invetiatorii respectivi,— în edificiulu scóleloru, unde nefiindu-ne tempulu favoritoriu de a poté tine sântirea apei în curte, ne adunaramu în sal'a cea mare decorata cu portretulu Imperatului Franciscu I., supt a cáruí blanda domnire s'a pusu fundamentu acestei zidiri. Ací se sevarsí sântirea apei, și botezandu-se tóte clasele și cu totu poporul, ce erá de fatia, se intoná imnulu cunoscutu alu prébunului nostru Archipastoriu; urmá apoi o cuventare meduósa din partea directorelui. În cuventare se desfasiurá pe largu in-semnatarea cea mare a festivitáti de astadi și se amintira virtutile și meritele venerabililoru fundatori ai acestui institutu binefacatoriu, care vá aduce din nému în nému frupte dulci pentru venitorimea acestei comune. Sau cetititu numele acestoru adáverati crestini și binefacatori, amintindu-se ca succesorii aceluor'a numai asiá se voru arelá multiamitori și demni urmási ai aceluor virtuosi barbati, déca voru calcá în urmele lor, și aceea ce au inceputu ei, voru duce în deplinire.

Facendu asiá, voru face destulu dorintiei și acceptárei maimariloru nostri, a Escellentiei Sale pré bunului nostru Archipastoriu, pré luminatului și augustului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I, ale Cáruí intentiuni și dorintia e numai inflorirea, luminarea și fericirea popóreloru Sele. — Intonandu-se de cátra tinerime scólara imnulu popularu „Dómne tine și protege“, se fini estu modu solemnitatea.

Unu invetiatoru.

*) Intardiata din lips'a spatíului.

Corespondintia.

I. S., N. Conditiunile mai de aproape ale concursului nu ne suntu cunoscute. — L. H; G. Priimitu.

Redactoru respundiatoru Zacharia Boiu.

Editur'a și tipariulu tipografiei diecesane.